

Anna Koludo
Barbara Wrąbel

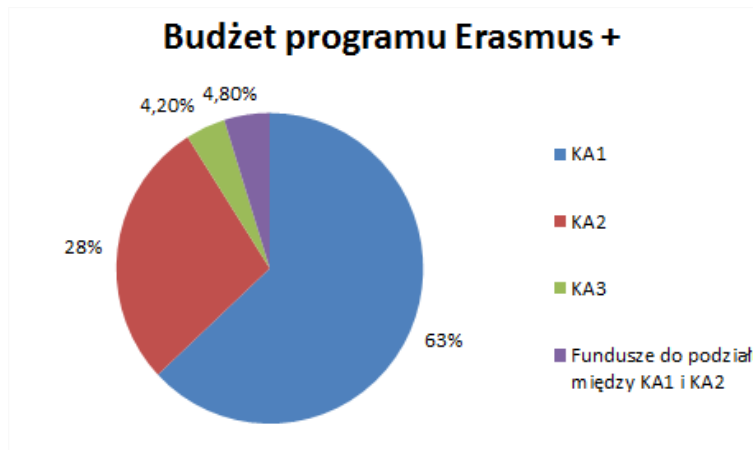
Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

Szkoła w międzynarodowym programie Erasmus+

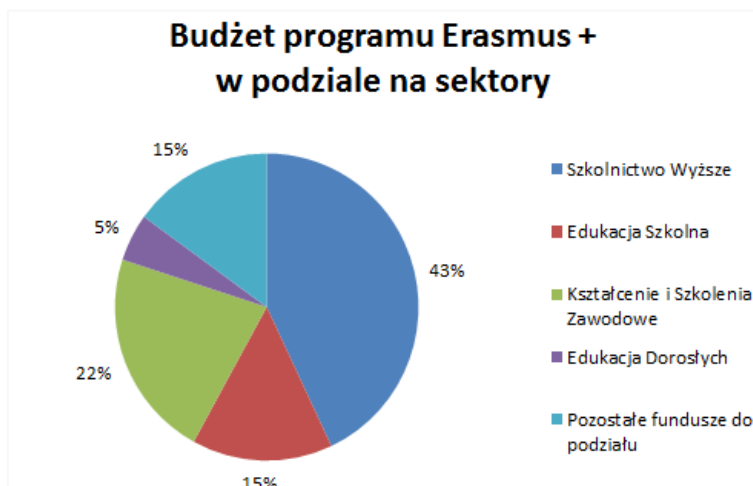
Program Erasmus+ jest międzynarodową inicjatywą kontynuującą działania, w udoskonalonej postaci, takich programów, jak Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig, Erasmus czy Młodzież w działaniu. Zaprojektowany został na lata 2014-2020. Obejmuje on swoim zakresem wszystkie obszary i formy edukacji. Zarządzają nim: Komisja Europejska i Agencje Narodowe. W Polsce rolę takiej agencji pełni Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji.

Program został podzielony na trzy akcje: Akcję 1 (KA1) *Mobilność edukacyjna*, Akcją 2 (KA2) *Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk* oraz Akcją 3 (KA3) *Wsparcie dla reform w obszarze edukacji* oraz na Akcje specjalne: Jean Monnet i Sport.

Na działania w programie zostało przeznaczonych 14,7 mld euro. Budżet programu w podziale na poszczególne sektory prezentuje następujący wykres.

Program swoim zasięgiem obejmuje następujące sektory: Edukacja Szkolna, Kształcenie i Szkolenia Zawodowe, Młodzież, Edukacja Dorosłych, Szkolnictwo Wyższe. Dwa pierwsze sektory dedykowane są szkołom realizującym zadania na wszystkich poziomach edukacyjnych oraz przedszkolom. Ten sam budżet w podziale na sektory prezentuje kolejny wykres.

Dla Polski została przeznaczona kwota 100461727 euro na dofinansowanie działań w 5 sektorach:

Szkolnictwo wyższe	48,7%	45.967.395 EUR
Kształcenie i szkolenia zawodowe	29,1%	27.501.787 EUR
Edukacja szkolna	6,5%	12.206.348 EUR
Edukacja dorosłych	3,8%	3.574.686 EUR
Młodzież	11,9%	11.211.511 EUR

Komisja Europejska sformułowała następujące cele ogólne projektu:

- realizacja koncepcji **uczenia się przez całe życie** i mobilności;
- poprawa **jakości i skuteczności** kształcenia i szkolenia;
- promowanie równości, **spójności społecznej** i aktywności obywatelskiej;
- zwiększanie **kreatywności i innowacyjności**, w tym przedsiębiorczości, na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia.

Zostały również sformułowane cele szczegółowe:

- podnoszenie poziomu kluczowych kompetencji i umiejętności, ich znaczenia dla rynku pracy poprzez mobilność edukacyjną i współpracę między światem edukacji i pracy;
- podnoszenie jakości, innowacyjności i internacjonalizacji instytucji edukacyjnych poprzez wzmocnioną współpracę ponadnarodową;
- promowanie europejskiego obszaru uczenia się przez całe życie, modernizacja systemów edukacji poprzez wymianę dobrych praktyk oraz wykorzystanie europejskich narzędzi ułatwiających uznawanie i przenoszenie kwalifikacji ;
- rozwijanie międzynarodowego wymiaru edukacji i szkoleń, zwłaszcza poprzez współpracę instytucji z krajów uczestniczących w programie z instytucjami z krajów partnerskich programu w sektorze kształcenia i szkoleń zawodowych oraz szkolnictwa wyższego;
- promowanie nauczania i uczenia się języków, promowanie różnorodności językowej oraz świadomości międzykulturowej.

W programie Erasmus+ mogą uczestniczyć wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, Bułgaria, Republika Macedonii (FYROM), Islandia, Lichtenstein, Norwegia i Turcja. Są to kraje, w których powołane zostały Agencje Narodowe i mogą one uczestniczyć we wszystkich akcjach programu. Inne, nie wymienione wyżej kraje partnerskie z całego świata, mogą uczestniczyć tylko w niektórych jego akcjach.

Polska Agencja Narodowa powołała konsultantów regionalnych dla poszczególnych sektorów programu. Są to osoby przeszkolone i autoryzowane przez FRSE, które mają za zadanie:

1. Organizację spotkań informacyjnych – konsultanci realizują spotkania informacyjne trwające 5 godzin. Poruszana jest na nich tematyka dotycząca struktury programu, jego celów i priorytetów, jakościowych kryteriów oceny wniosków, zasad oraz cyklu realizacji projektów, a także zasad finansowania działań. Ponadto konsultanci udzielają informacji na temat technicznych kwestii związanych z wypełnieniem wniosków oraz obsługą systemu URF i ECAS.

2. Konsultacje – z konsultantem regionalnym można przedyskutować pomysł na projekt, zasięgnąć porady dotyczącej prawidłowego wypełnienia wniosku o dofinansowanie bądź zasad finansowania

projektu. Konsultanci regionalni na pracę związaną z programem Erasmus+ poświęcają określony czas, dlatego prosimy o wcześniejszy kontakt w celu umówienia spotkania.

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego pełni rolę punktu konsultacyjnego dla dwóch sektorów: Edukacja Szkolna (konsultant Barbara Wrąbel) oraz Kształcenie i Szkolenia Zawodowe (konsultant Anna Koludo).

Sektor Edukacja Szkolna

Erasmus+ Edukacja szkolna to sektor realizujący akcje 1 i 2 programu Erasmus+ w odniesieniu do przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz innych placówek edukacyjnych. Kontynuuje tradycje programu Comenius, działającego w latach 2007-2013.

Akcja 1 Mobilność szkolnej kadry edukacyjnej

Projekty realizowane w ramach tej akcji mają na celu poprawę jakości pracy placówki oświatowej osiąganą przez udział jej pracowników w mobilnościach zagranicznych, takich jak kursy i szkolenia, w trakcie których podnoszą oni własne kompetencje zawodowe.

Pracownicy szkoły mają możliwość poznawania nowoczesnych i innowacyjnych metod kształcenia oraz zarządzania placówką oświatową, co pozwoli na osiągnięcie podstawowych celów projektu, czyli:

- podniesienie poziomu jakości pracy szkoły poprzez określenie potrzeb, które muszą ulec poprawie/wzmocnieniu w perspektywie jej rozwoju;
- podniesienie kompetencji zawodowych pracowników szkoły;
- realizację mobilności (wyjazdów) zagranicznych pracowników szkoły;
- wdrożenie rozwiązań/wiedzy ukształtowanych przez pracowników szkoły w trakcie mobilności zagranicznych realizowanych w ramach projektu.

W ramach mobilności nauczyciele mogą uczestniczyć w następujących typach wyjazdów edukacyjnych:

- *teaching assignment* – oferujący możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych i pracę w szkole partnerskiej lub innej organizacji działającej w obszarze edukacji za granicą;
- szkoleniach kadry/pracowników w formie:
 - udziału w kursach metodycznych, metodyczno-językowych, językowych i specjalistycznych lub szkoleniach zagranicznych,
 - obserwacji pracy zagranicznej szkoły partnerskiej lub innej organizacji związanej z edukacją szkolną (*job shadowing*).

Projekty mobilnościowe mają charakter instytucjonalny to znaczy, że wniosek w projekcie składa organizacja, np. szkoła, a nie indywidualnie jej pracownicy. Kluczowym elementem każdego wniosku/projektu jest Europejski Plan Rozwoju Szkoły, określający obszary wymagające poprawy, zgodność działań w projekcie z potrzebami i specyfiką placówki oraz długofalowe korzyści wynikające z udziału w projekcie. Cele projektu są określane wspólnie przez nauczycieli i dyrektora w oparciu o potrzeby szkoły i jej pracowników, dzięki czemu **korzyści z wyjazdu odnosi nie tylko uczestnik wyjazdu, ale cała placówka.**

Wnioski składane są raz w roku (elektronicznie) przez uprawnione do udziału w akcji KA1 organizacje publiczne i niepubliczne: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadpodstawowe.

Dofinansowanie projektu obejmuje koszty związane z podróżą, wsparciem indywidualnym i opłatą za kurs/szkolenie uczestnika mobilności oraz wsparciem organizacyjnym dla placówki. Wyjazdy zagraniczne mogą odbywać się do krajów uprawnionych do udziału w programie Erasmus+: krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz Norwegii, Liechtensteinu, Islandii, Turcji i Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii (FYROM). Mobilności mogą trwać od dwóch dni do dwóch miesięcy (z wyłączeniem czasu podróży), a cały projekt od jednego roku do dwóch lat.

Akcja 2 Partnerstwa strategiczne

Projekty realizowane w ramach tej akcji polegają na **międzynarodowej współpracy placówek edukacyjnych, władz oświatowych i innych organizacji** zajmujących się edukacją szkolną. Celem działań powinno być wprowadzenie długofalowych zmian, innowacji i dobrych praktyk wszędzie tam, gdzie jest to niezbędne do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. W szczególności chodzi o zwiększanie osiągnięć młodych ludzi (przede wszystkim tych zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem szkoły lub z niskim poziomem umiejętności podstawowych), a także o podnoszenie jakości wczesnej edukacji i opieki oraz rozwijanie i wzmacnianie kompetencji zawodowych nauczycieli.

W ramach tej akcji można realizować trzy typy partnerstw strategicznych:

- **Projekty współpracy szkół**, w których mogą uczestniczyć co najmniej dwie szkoły z dwóch różnych krajów.
- **Projekty współpracy między regionami**, w skład których muszą wchodzić co najmniej dwie grupy instytucji z dwóch różnych krajów – jednostka samorządu terytorialnego, szkoła/przedszkole, inna instytucja, np. klub sportowy, stowarzyszenie itp.
- **Projekty współpracy instytucji działających w obszarze edukacji**, które obejmują co najmniej trzy instytucje z trzech różnych krajów.

Dofinansowanie projektu obejmuje między innymi:

- koszty związane z planowanymi mobilnościami w trakcie jego trwania, w tym międzynarodowe spotkania projektowe służące zarządzaniu projektem oraz działania służące uczeniu się/nauczaniu/szkoleniom dla kadry i uczniów, w tym wyjazdy długoterminowe,
- opracowanie produktów projektu, jego promocja i upowszechnianie rezultatów projektu, zapewnienie trwałości rezultatów projektu, ewaluacja i monitoring realizacji projektu a także zarządzanie projektem.

Sektor Kształcenie i Szkolenia Zawodowe

Akcja 1 Mobilność edukacyjna. Wyjazdy uczniów i kadry edukacyjnej

Akcja 1 w sektorze Kształcenie i Szkolenia Zawodowe obejmuje zarówno mobilności **kadry** odpowiedzialnej za kształcenie i szkolenie zawodowe, jak i staże zawodowe za granicą dla osób kształcących się zawodowo – **uczniów i absolwentów**.

W mobilności uczniów mogą wziąć udział:

- uczniowie szkół zawodowych i technicznych,
- osoby w trakcie szkolenia zawodowego u pracodawcy,
- absolwenci (staż ma się rozpocząć w ciągu 1 roku po zakończeniu nauki).

UWAGA: nie ma możliwości udziału osób bezrobotnych.

Wyjazdem w ramach Akcji 1 – mobilności kadry mogą być zainteresowane:

- osoby zajmujące się kształceniem i szkoleniem zawodowym (nauczyciele, trenerzy, instruktorzy, opiekunowie praktyk),
- doradcy zawodowi, osoby zajmujące się organizacją mobilności,
- osoby odpowiedzialne za kształcenie zawodowe w przedsiębiorstwach, instytucjach sektora publicznego i pozarządowego (w przypadku wyjazdów na staże trenerskie).

Założono, że celem działań realizowanych w tej akcji powinno być osiągnięcie następujących rezultatów w zakresie mobilności uczniów, absolwentów, praktykantów:

- poprawa kompetencji zawodowych,
- zwiększenie zdolności do zatrudnienia,
- poczucie inicjatywy i przedsiębiorczości,
- usamodzielnienie, poczucie własnej wartości,
- poprawa znajomości języków obcych,
- zwiększona świadomość międzykulturowa i wartości europejskich,
- motywacja do dalszej nauki i udziału w szkoleniach po odbyciu mobilności zagranicznej,

oraz w zakresie mobilności kadry odpowiedzialnej za kształcenie i szkolenie zawodowe:

- poprawa kompetencji, jakości pracy i metod uczenia,
- zrozumienie różnych systemów i praktyk, strategii edukacyjnych w krajach ,
- zwiększenie zdolności do inicjowania zmian, w kontekście modernizacji i otwarcia organizacji na współpracę,
- poprawa znajomości języków obcych,
- zwiększona świadomość międzykulturowa,
- większe zrozumienie synergii między edukacją formalną, szkoleniem i rynkiem pracy,
- zdolność do reagowania na potrzeby osób w niekorzystnej sytuacji,
- zwiększenie motywacji i satysfakcji,
- wsparcie dla działań mobilnościowych z udziałem uczniów, promowanie działań mobilnościowych wśród uczniów.

Projekty realizowane w **Akcji 1** mogą **trwać 12 lub 24 miesiące**. Długość trwania projektu nie jest jednoznaczna z czasem trwania mobilności. Należy zwrócić uwagę, że doskonalenie kadry osób szkolących i szkolonych należy rozumieć w kontekście rozwoju całej placówki biorącej udział w projekcie. Bardzo duży wpływ na ogólną ocenę projektu ma bowiem jakość opisanego w aplikacji **Europejskiego Planu Rozwoju Szkoły**.

Mobilności uczniów mogą trwać od 2 do 12 miesięcy i być realizowane w ramach:

- staży w placówkach kształcenia lub szkolenia zawodowego,
- staży w przedsiębiorstwach.

Kadra szkoląca może wziąć udział w mobilnościach trwających od 2 dni do 2 miesięcy, polegających na udziale w:

- praktykach zawodowych w przedsiębiorstwach lub instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego,

- praktykach typu job-shadowing lub szkoleniach w instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego,
- prowadzeniu kursów/szkoleń w zagranicznych instytucjach partnerskich (np. uczenie w innej szkole zawodowej zagranicą).

Akcja 2 Współpraca na rzecz innowacji dobrych praktyk

Akcja 2 obejmuje dwie grupy projektów: *Partnerstwa strategiczne* oraz *Sojusze na rzecz umiejętności*. Program Erasmus + określił następujące priorytety dla sektora kształcenia i szkoleń zawodowych:

- Rozwijanie współpracy partnerskiej pomiędzy edukacją a pracodawcami (w szczególności przedsiębiorstwami i partnerami społecznymi).
- Opracowywanie kwalifikacji na poziomie policealnym i wyższym w ramach krótkiego cyklu (zgodne z Europejskimi Ramami Kwalifikacji) oraz koncentrowanie ich na potencjalnych obszarach wzrostu tam, gdzie występuje niedobór umiejętności.
- Dostosowywanie procesu kształcenia i szkoleń zawodowych do krajowej, regionalnej i lokalnej strategii rozwoju gospodarczego.

Projekt może trwać od 24 do 36 miesięcy. Czas trwania projektu należy określić na etapie składania wniosku. Partnerstwo mogą stanowić:

- przynajmniej 3 instytucje reprezentujące 3 kraje,
- przynajmniej dwa konsorcja złożone z min. 3 organizacji, zajmujących się kształceniem lub szkoleniami zawodowymi, z tego samego kraju (konsorcja muszą reprezentować min. 2 kraje).

Jeden z członków partnerstwa (zarejestrowany w kraju uczestniczącym w programie) wnioskuję w imieniu całego partnerstwa, przejmując tym samym rolę koordynatora projektu.

W udziale w programie mogą uczestniczyć nie tylko szkoły kształcenia zawodowego. Partnerstwa mogą zakładać następujące typy instytucji:

- instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego,
- przedsiębiorstwa,
- partnerzy społeczni,
- organizacje pozarządowe,
- izby rzemieślnicze,
- władze lokalne i regionalne z krajów uczestniczących w programie Erasmus+.

Współpraca placówek edukacyjnych z przedsiębiorstwami w ramach projektu może obejmować:

- wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk;
- wdrażanie Europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) oraz Europejskiego systemu zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET);
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod i materiałów szkoleniowych, włącznie z kształceniem w środowisku pracy oraz używaniem otwartych zasobów edukacyjnych;
- wspólne projekty z lokalnymi i regionalnymi izbami przedsiębiorczości lub stowarzyszeniami pracodawców oraz agencjami rozwoju gospodarczego;
- budowanie trwałych relacji między instytucjami z różnych sektorów oraz między kształceniem formalnym i nieformalnym, w celu dzielenia się wiedzą i doświadczeniem.

W ramach realizowanego projektu w Akcji 2 mogą być również organizowane wyjazdy szkoleniowe. Dotyczą one zarówno kadry, jak i uczących się. Wyjazdy te można zakwalifikować do następujących grup:

- krótkie programy szkoleniowe dla pracowników (Short-term joint staff training events) – od 5 dni do 2 miesięcy,
- długoterminowe wyjazdy w celu nauczania lub szkoleniowe pracowników (Long-term teaching or training assignments) – od 2 do 12 miesięcy,
- mobilność łączona osób w trakcie kształcenia zawodowego (Blended mobility of VET learners) – do 2 miesięcy.

Projekty realizowane w ramach Akcji 2 programu Erasmus + mogą trwać od 2 do 3 lat. Do udziału w projekcie przystępują minimum 3 instytucje partnerskie z 3 krajów lub konsorcja złożone z 3 instytucji z 2 krajów.

W budżecie projektów realizowanych w Akcji 2 zostały wyodrębnione następujące rodzaje kosztów:

- zarządzanie projektem i jego wdrażanie,
- koszty międzynarodowych spotkań partnerskich,
- rezultaty pracy intelektualnej,
- wydarzenia upowszechniające rezultaty pracy intelektualnej,
- wyjazdy szkoleniowe,
- koszty związane ze specjalnymi potrzebami,
- koszty nadzwyczajne.

Zasady finansowania, zarówno w sektorze Edukacja szkolna jak i w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe, zostały znacznie uproszczone. Większość kosztów rozliczana jest ryczałtowo.

W Akcji 1 *Mobilności edukacyjne* budżet projektu zakłada następujące koszty kwalifikowane:

- koszty podróży – ryczałt w zależności od odległości (w kilometrach);
- wsparcie indywidualne = koszty utrzymania – ryczałt wg określonych stawek dla danego kraju (do 14 dnia – 100% stawki, od 15 do 60 dni – 70% stawki z tabeli);
- wsparcie organizacyjne – ryczałt do 100 uczestników – 350 EUR na uczestnika + powyżej 100 uczestników – 200 EUR na dodatkowego uczestnika;
- wsparcie językowe – 150 EUR/uczestnika (tylko dla staży trwających min. 4 tygodnie, tylko inne języki niż EN, DE, IT, ES, FR, NL);
 - EN, DE, IT, ES, FR - możliwość skorzystania z kursu online poprzez portal KE;
- Opłaty za kurs/szkolenie – kwota przeznaczona na opłatę za kurs lub szkolenie, w którym bierze udział uczestnik, stawka opłaty wynosi 70 EUR na dzień na uczestnika, maksymalnie 700 EUR na uczestnika na kurs/szkolenie;
- wsparcie osób ze specjalnymi potrzebami – koszty dodatkowe związane z udziałem osób niepełnosprawnych (wg kosztów rzeczywistych);
- koszty nadzwyczajne – określane wg indywidualnych, specyficznych potrzeb związanych ze wsparciem osób o mniejszych szansach (wg kosztów rzeczywistych).

Jakość projektu jest oceniana w skali 100 punktów, z uwzględnieniem następujących kryteriów:

- zgodność projektu – można uzyskać maksymalnie 30 punktów,
- jakość koncepcji projektu i jego realizacji – można uzyskać maksymalnie 40 punktów,
- wpływ i upowszechnianie – można uzyskać maksymalnie 30 punktów.

Złożony wniosek może uzyskać dofinansowanie, gdy:

- uzyska łącznie minimum 60 punktów oraz
- uzyska minimum 50% maksymalnej liczby punktów w każdym kryterium oceny.

Projekty realizowane w partnerstwie (Akcja 2) mogą otrzymać maksymalne dofinansowanie 150 000 EUR rocznie. Biorąc pod uwagę założony czas trwania projektu, jego budżet może maksymalnie wynosić:

- dla projektów dwuletnich – 300 000 EUR,
- dla projektów trzyletnich – 450 000 EUR.

Jakość projektu jest oceniana w skali 100 punktów, z uwzględnieniem następujących kryteriów:

- zgodność projektu z celami i priorytetami Programu – można uzyskać maksymalnie 30 punktów,
- jakość projektu i procesu jego wdrażania – można uzyskać maksymalnie 20 punktów,
- wpływ i upowszechnianie rezultatów – można uzyskać maksymalnie 30 punktów,
- jakość partnerstwa – można uzyskać maksymalnie 20 punktów.

Złożony wniosek w Akcji 2 może uzyskać dofinansowanie gdy:

- uzyska łącznie minimum 60 punktów oraz
- uzyska minimum 50% maksymalnej liczby punktów w każdym kryterium oceny.

Praktyczne porady dla wnioskodawców projektów

- każdy wnioskodawca przed wypełnieniem wniosku musi posiadać własny kod PIC, który zakłada się, rejestrując instytucję w bazie URF;
- wniosek składany wyłącznie elektronicznie (online);
- do wniosku, przed ostatecznym jego złożeniem, obowiązkowo muszą zostać dołączone, w postaci zeskanowanych dokumentów, wymagane procedurą wnioskowania dokumenty;
- oświadczenie prawnej reprezentacji musi być wydrukowane i przekazane do podpisu przed wysłaniem wniosku online;
- oświadczenie musi być podpisane przez prawną reprezentację organizacji wnioskującej (reprezentacja prawna właściwego Organu Prowadzącego lub dyrektor organizacji na mocy pełnomocnictwa udzielonego przez właściwy organ prowadzący);
- jeśli wniosek składany jest przez konsorcjum, należy we wniosku wybrać właściwą opcję – wówczas pytania we wniosku będą odnosić się do konsorcjum;
- odpowiedzi na pytania we wniosku odnoszą się do każdego planowanego działania;
- główne działania (mobilności zagraniczne) muszą być przedstawione w porządku chronologicznym;
- każdy typ działania (mobilności) musi być ujęty w oddzielnej tabeli;
- przy wyborze działania (mobilności) typu *Udział w kursach/szkoleniach* należy pamiętać o wypełnieniu kategorii budżetowej *Opłata za udział w kursie*;
- przy określaniu odległości podróży, obowiązkowo należy korzystać z kalkulatora odległości i wybierać przedział odległości odpowiadający wyliczeniom podanym przez kalkulator.

Więcej informacji o programie znajduje się w: *Przewodniku po programie Erasmus+* oraz na stronie internetowej www.erasmusplus.org.pl